

Bygningsrestaurering og -kurs i Vingelen

Vingelen er kjent for sine fine hus og gardsanlegg i bygda og setrer og utmarkshus innover fjellet. Bygda har flere østerdalsstuer fra slutten på 1600 og en sjelden rik byggetradisjon. I Vingelen går tradisjon og dagens jordbruk hand i hand, med nødvendige tilpasninger, som stort sett har vært vellykkede. Gjennom mange år er det nedlagt arbeid med restaurering og ombygging.

Kulturlandskapsprosjektet ble etablert for noen år sia, bygdebefolkningen ville skaffe seg oversikt og delta aktivt i den videre utvikling i bygda. Hvilke ressurser hadde bygda til fortsatt næringsutvikling, hva med turistvirksomhet? Blant annet ble det satt igang studieringer om byggeskikk og kulturlandskap. For å komme videre i bevaringsarbeidet fikk prosjektet spesielle midler fra Miljøverndepartemen-

Fjøset i Nyhusa, før arbeidet startet. (65646)

tet, seinere også penger fra arbeidskontoret til opplæringskurs, såkalt AMO-kurs i bygningsrestauring, og en oppnådde både opplæring og å få utført praktisk arbeid.

Fra tidlig i høst har 7 håndverkere fra Kvikne, Tynset og Rendalen, under ledelse av Ole Jørgen Schreiner, Oslo og Per Volden, Os arbeidet med fjøset i Nyhusa og østerdalsstua i Summundsjordet, med 1671 i mønsåsen og løe i Halrøsten, ved innkjørselen til Vingelen. Nå like før jul er arbeidet i

Nyhusa ferdig, fjøset er satt oppatt, løa mangler bare torv, mens arbeidet i Summundsjordet er stilt i bero. Tunet i Nyhusa er et typisk firkanttun, med alle hus som hørte til. Uthusa er ikke i bruk, men tunet er et svært viktig innslag i kulturlandskapet. Fjøset er fra 1880, mens sommerstua er fra 1661.

Musea i Nord-Østerdalen ved Amund Spangen har vært antikvarisk vegleder. Foto er ved Amund Spangen og Ole J. Schreiner.

Løa, lemmen, over fjøset er revet, sauffjøs og løe t.v. ble bare jekket opp, trevkløppfoten er murt opp på nytt. Peis og pipe ble ikke rørt. (65893).

Arbeidet med å legge oppatt fjøset er igang. (66032).

mulig av de gamle maler-olene brukt mens der de var før. (66406)

Åsene legges på plass, mye av tømmeret var brukt tidligere, før det ble fjøsløe. (66408).

Fjøset har kommet på plass igjen, i botnen måtte det legges inn nytt tømmer, andre steder felt inn, ellers er så mye som mulig av de gamle materialene brukt omatt der de var før. (66406).

Godt verktøy er viktig, bile med skaftmodell fra Telemark, navaren er spesialsmidd av Edvin Odland, Frekhaug, nord for Bergen. Taktro, golv og skjøting m.m. er satt fast med plugger. (66383).